

Mieszkańcy wpłyną na decyzje środowiskowe

Organizacją ekologiczną jest nie tylko organizacja mająca statut z przepisami o ochronie środowiska, lecz także organizacja, która ma interes w toczącym się postępowaniu.

W praktyce wątpliwości budzi pytanie, czy każda organizacja społeczna może być organizacją ekologiczną w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Organizacja ekologiczna może działać na prawach strony w postępowaniu w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – stosownie do przepisów ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. W szczególności przyznano jej prawo do złożenia odwołania od decyzji wydanej w pierwszej instancji, jak też prawo do złożenia skargi do sądu administracyjnego.

Ekologiczna czy społeczna

Zgodnie z definicją zamieszczoną w art. 3 ust. 1 pkt 10 ww. ustawy przez organizację ekologiczną rozumie się organizację społeczną, której statutowym celem jest ochrona środowiska. Analiza przytoczonej definicji pozwala stwierdzić, że pojęcie organizacji ekologicznej jest węższe niż organizacji społecznej. Zgodnie z postanowieniem ustawy status ten przysługuje organizacji, której celem jest ochrona środowiska. Przy czym, co istotne, przepis stanowi o statutowym celu. Przepis ten powinien być przy tym interpretowany zgodnie z postanowieniami dyrektywy z 27 czerwca 1985 r. nr 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne. Zgodnie z art. 1 ust. 2 tej dyrektywy jej przepisy operują pojęciem społeczeństwa oraz tzw. za-

interesowanej społeczności. Przy czym uprawnienia, jak prawo do odwołania lub prawo do skargi, przyznają podmiotom z kręgu tzw. zainteresowanej społeczności.

Definicja z dyrektywy

Stosownie do definicji wskazanych w dyrektywie „społeczeństwo oznacza jedną lub więcej osób fizycznych lub prawnych oraz, zgodnie z krajowym ustawodawstwem lub praktyką, ich stowarzyszenia, organizacje lub grupy”. Z kolei „zainteresowana społeczność oznacza społeczeństwo, które jest lub może być dotknięte skutkami lub ma interes w procedurach podejmowania decyzji dotyczących środowiska”. Do celów niniejszej definicji organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska i spełniające wymagania przewidziane w prawie krajowym uważa się za mające interes w tym zakresie.

Zatem uprawnienia tzw. zainteresowanej społeczności przysługują podmiotom z kręgu społeczeństwa, w tym stowarzyszeniom, grupom i organizacjom osób fizycznych, o ile ich interesu dotyczy postępowanie.

Odwołując się do przepisów dyrektywy oraz ustawy z 3 października 2008 r., stwierdzić można dwa przypadki, kiedy organizacji społecznej przysługują będą uprawnienia strony w ramach postępowania dotyczącego decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Pierwszy to ten, gdy jest to organizacja osób fizycznych przewidziana prawem polskim mająca interes w postępowaniu. Drugi to taki, gdy jest to organizacja mająca statut, w którym wśród przedmiotu działalności określono sprawy z zakresu ochrony środowiska. Powstaje jednak pytanie, jaka jest podstawa prawna działania or-

ganizacji opisanej w pierwszym przypadku? Gdyby przepis ustawy z 3 października 2008 r. interpretować ściśle, oznaczać by to mogło, że organizacją ekologiczną w rozumieniu ustawy jest tylko organizacja społeczna posiadająca statut, w którym zapisano wśród celów jej działalności ochronę środowiska.

Wykładnia pronijnia

Tymczasem dokonując rozszerzającej wykładni pronijnej, należałoby stwierdzić, że organizacją ekologiczną jest nie tylko organizacja posiadająca statut z zapisem dotyczącym ochrony środowiska, lecz także organizacja, której formuła jest przewidziana prawem polskim i posiadająca interes w danym postępowaniu.

Dla przykładu mieszkańcy danej okolicy mogą założyć lokalny komitet w formie uproszczonego stowarzyszenia, tzw. stowarzyszenia zwykłego. Taka organizacja nie ma statutu, lecz regulamin. Jeśli ta organizacja ma interes w procedurze dotyczącej zezwolenia na realizację przedsięwzięcia, w tym przypadku we względu na to, że zrzeka mieszkańców okolicy, a więc tych, na których przedsięwzięcie będzie oddziaływać, to przysługują jej uprawnienia zainteresowanej społeczności w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

MACIEJ KRUSZ

radca prawny, SSW Spaczyński, Szczepaniak i Wspólnicy

PODSTAWA PRAWNA Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).
Dyrektywa z 27 czerwca 1985 r. nr 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L175 z 5 lipca 1985 r., s. 40, z późn. zm.).